

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Lélektani és logikai következtetések a nyomozásnál.

Irtá: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy. (Vége.)

Egy rablőgyilkosság esküdtzéki tárgyalásán magam is éltem a lélektani és logikai következtetésekkel.

Így 1900. év nyarán esküdtbírósgát állított össze, hogy az általam törvény elé állított rablőgyilkos fölött ítélkezék. Már-már összegyűltek a bizonyítékok a terhelt ellen, midőn a védő még egy utolsó szót kért s kérdést intézett hozzám, ezzel akarván zavarba hozni s állításaim bizonyító erejét megtörni.

Ugyanis azt hoztam fel a terhelt ellen, hogy a gyilkosság színhelyén egy beboronált szántóföldön marhaszört találtam, mi a tettes lakásán talált marhaszörrel azonos volt.

A védő azzal érvelt, hogy a beboronált szántóföldön természetszerűleg lehet találni marha által elhullatott szórt s ugyanott látni marhalábnymokat is; állításom tehát nem bizonyít semmit sem, mert lehet, hogy általam talált szórt a marhák a boronáláskor hullatták el.

A törvényszék elnöke a védő ezen kijelentésére kérdést intézett hozzám, hogy mit szólok én mindezekhez; az esküdtbírák is kíváncsian lesték, hogy ugyan miként is döntöm meg a védő érvelését.

Feleletem a következő volt:

Téves azon nézet, hogy a boronába fogott marha lábnyoma és szőre, a boronált föld felszínén marad, mert elül megy a marha s utána a borona, tehát a borona a marha nyomait és elhullatott szőreit is beboronálja.

Ezen érvelésem volt a vádlott kegyelemföfése; életfogytiglani fegyházra ítélték a rablőgyilkost.

A *bűncselekmény elkövetési idejének* pontos megállapítása igen fontos szerepet játszik az alibi kérdésénél is. A nyomozó közegek legtöbbje az alibi kutatásával bizonyított mellette vagy ellene. De az időből lehet fontos más következtetést is vonni.

Teszem fel, valaki egy házat olyankor gyűjt fel, a midőn éppen benne alszik a haragosa s cselelése távol van; ebből azt lehet következtetni, hogy a tettes célja az is volt, hogy a házzal együtt haragosát is elpusz-

títsa s részint ezen szándékból azt is lehet következtetni, hogy a gyújtogató, a tettes haragosa volt.

Avagy valakinek olyan időben ég el a takarmánya, midőn az olyan olesó, hogy alig lehet azt eladni. Ha a takarmány hozzá még magasan be is volt biztosítva, akkor alapos a feltevés, hogy haszonlesésből maga a káros gyűjtötte fel.

Egy hivatalnok arról panaszkodott, hogy az íróasztalára tett óráját valaki ellopta. A nyomozás során kísült, hogy az óra azon időközben veszett el, míg a káros pár percze távozott. Ezen időből kiindulva viszont következtetni lehetett, hogy a tettes csak olyan valaki, ki a fenti időt és alkalmat kihasználta s tényleg, a megtartott kutatásnál az egyik irodai alkalmazott szobájában, a kályha hamujában meg is találták az órát.

Az *alkövetési eszközök* megfigyeléséből is fontos következtetések vonhatók. Például, ha egy hulla közelében egy töltött forgópisztolyt találunk s abból egy lövedék ki van löve, úgy a sebet meg kell vizsgálnunk és néznünk, vajjon méretei egyeznek-e a lövedék méreteivel, nem-e például a seb hat milliméter átmérőjű, míg a forgópisztoly lövedéke kilenc milliméter, mert ez esetben, valamint akkor, ha a kilőtt és megtalált golyó az üres hüvelybe nem illik vagy eredeti alakjában eltérő lehetett a ki nem lött lövedék alakjától, akkor ki van zárva, hogy a seb a talált forgópisztolyból okozott.

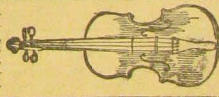
Megvizsgálendő a seb környéke is, mert öngyilkos közvetlen közelből lő s így a meggyült lőpor a ruhát és bőrt megpörköli s a füst a ruhát bekormozza.

Ha tehát ezen pörk és füst nyomai hiányoznak, akkor kétséges az, hogy öngyilkosság forog fenn. A bemenő lövedék kisebb lyukat üt a testen, mint a kimenő s a ruha is a lövedék behatolásakor anyagrostjaival befelé, míg a lövedék kihatolásánál kifelé lesz megszagatva.

A lőfegyver hordképessége is szakértőkkel megállapítandó, mert ha például a hulla mögött egy fában találatik meg a golyó, próbálövés teendő a forgópisztolylyal, hogy a kilőtt lövedék behatol-e olyan mélyen a hullától számított távolságból kilőve, mert ha nem, úgy ki van zárva, hogy a hulla mellett levő fegyverből tétetett a gyilkos lövés, miután a lövedék

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távoiról nem képes olesón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia híri hangszerszerelője. Azén ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, far, rézfúvó-hangszor, húr, stb. mig **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve kildetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

az áldozat testét is átjárta s így erejéből vesztett, ha tehát a fába még azonkívül is mélyebbre hatolt a hullát átjárt golyó, mint a próbálóvédek, akkor kétségtelen, hogy a halált okozott golyó más fegyverből való.

Ily következtetésekkel lehetne megállapítani, hogy öngyilkosságról avagy gyilkosságról van-e szó.

Testi sértéseknél a sérülést okozott eszköz alaposan megvizsgálandó s méretei a seb méreteivel összeegyeztetendők. Éles vágóeszköznél a vágott seb szélei simák, míg tompa eszköz által ejtett seb szélei rostosak. Szúrt sebeknél a szűrő eszköz a véres helyig keresztben mérve nem lehet szélesebb, mint a seb. Ez alkalommal a seb mélysége szakértőileg is meghatározandó s a mélység hossza a szűrőeszközre rámerendő s a szélesség ezután vizsgálendő és egyeztetendő össze. Ugyanis ugyanazon késsel lehet kisebb és nagyobb szélességű sebet is ejteni, miután a kés pengéje a hegy felé keskenyebb, mint a nyél felé.

A bűnjel összeegyeztetése a sebbel azért is fontos, mert sok esetben fordult elő, hogy a sértett azt állította például, hogy a csendőr kardjával vágta meg, holott tényleg az illető verekedés alkalmával késsel lett megszúrva.

A sértő eszköz mikénti alkalmazásából fontos következtetés vonható a cselekmény minősítésére. Így edvi Illes Béla szerint, ha valaki a fejseke fókával üt fejbe valakit, úgy nem lehetett szándékában embert ölni; ellenben igenis embert ölni szándékozik az, ki a fejseke élével vág más febre.

A tettes és káros, illetve sértett egyéniségéből is fontos következtetések vonhatók.

A különféle lelki betegségben, mint a pyromániában (gyújtogatásnál), cleptomániában (lopásnál), nymphomániában szenvedőkkel szemben (a szemérem elleni büntetéseknél), a csendőr feltehető és következtetheti, hogy az illetők követték el a bűnségükkel lélektanilag összefüggő bűncselekményt.

Mindezeknek beteges lelki állapotát az orvosszakértő állapítja meg s ezek megállapításától függ a lehetőség.

Ha a nyomozó csendőr a cselekmény mikénti elkövetését vizsgálja, gyakran jut azon következtetésre, pl. csalásnál, hogy azt csakis agyfuraf ravaszág lehetett elkövetni. Ha pedig a csendőr a gyanúsított személy egyéniségét s értelmi képességét vizsgálja, tisztába jöhet vele, hogy a gyanúsított elkövethette-e a csalást vagy sem?

Például egy parasztlégyénnyel azzal volt gyanúsítva, hogy az adóhivatalban egy nagykorúvá vált árva személyazonosságát bizonyítványát és nyugtáját megszerezve, a letétben volt örökséget az adóhivatalból felvette. Csak némi gondolkodás kell ahhoz, hogy belássuk, miszerint az írástudatlan parasztlégyénnyel legfeljebb büntárs lehetett az értelmi szerzőnek, miután a cselekményhez, hogy valaki okmányokat hamisítson olyképpen, hogy

azok gyanút ne keltsenek, szakismeret és nagyobb intelligencia szükséges. Az okmányokat érvényesítő paraszt legfeljebb hasonlíthatott az igazi örökösökhöz. A gyanu ily feltevással egy elcsapott jegyzősegre tereledött, kire az értelmi szerzőség s az okmányhamisítás rá is bizonyult.

Előfordult az is, hogy egy részeges ember eladott marháért a vásáron kapott pénzt eltékozolta s hazamenni nem mervén, azt a mesét adta elő, hogy utközben kirabolták. A káros ittas állapotából azt a következtetést lehetett vonni, hogy ha tényleg kirabolták, úgy nincs kizárva, hogy ebben azoknak is részükhöz lehet, kik a károssal együtt ittak s így esetleg látták, hogy a károsnál nagyobb pénzösszeg van. Így a korcsmáros kihallgatása folytán kiderült, hogy a káros által csapott dinom-dánom jókora összeget tett ki s a kártyán vesztett összeg sem volt pár fillér; na meg azután a fehér nép is került pár forintjába.

Levonva a marhák árából a levonandókat, bizony nem maradt semmi sem s így a panaszlott rablás csak mese volt. A káros arcán látható kék foltok nem a támadók ütegeitől, hanem az asztal lábától valók, a melylyel boros állapotában nagyon közelről talált megismerkedni.

Az okozott kár vagy sérelem mérvét kutatva nem ritkán jutunk meglepő következtetésekre.

Tüzesetnél ebből állapítható meg, hogy nem-e hasznoslesés forog fenn.

Betöréseknél ezekből állapíthatjuk meg, hogy ki vagy kik lehettek a tettesek. Például van a kasszafurásoknak többféle neve, úgy történik feltérés, furás és robbantással, kötőtűből készített álkulcszal stb. A pesti defektivek között van nem egy, ki ezen betörési módokat és elkövetőiket annyira ismeri, hogy egy ilyen Wertheim-szerefnépfelrost megtekintve azonnal megmondja, hogy a tettesek melyik kasszafuró bandából valók.

Ha egy természetellenes halállal kimúlt és meggyilkoltnak látszó hullánál a pénz megvan, úgy csak a bosszuból elkövetett emberélet elleni merényletről lehet szó s a tettes a megölt haragosai sorában kutandó; míg ha a pénze is elvétellett, akkor már rablógyilkosságról van szó, s most már legfeljebb az kutandó, hogy kik tudhattak a sértett vagyonai viszonyairól s arról, hogy mikor érhet a merénylet színhelyére.

Mindezekből láthatjuk, hogy a csendőrnek nyomozáskor mily mélyen kell gondolkoznia s minden egyes dolgot mennyire meg kell hányia-vetnie. A következtetések egyikének a másikat fednie kell, hogy a gyanúok mint egy lánc szemei, úgy illeszkedjenek egymásba. Ha pedig a láncban nincsen egy szem sem, a mely nem odavaló, akkor megszerztük azon összetett bizonyítékokat, melyek értéke a jogász előtt felér a tanuk vallomásával, mert a tanu vallomása lehet hamis, de a józan ész következtetése nem.

A legjobb órák,

legszilárdabb ókszerkek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészal Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegykek ingyen!

Egy rejtélyes büntett nyomozása.

Írta: gyergyóújfalui Egyed József csendőrszázados.

(Vége.)

A leírt körülmények s az eddigi nyomozás eredménytelensége miatt veszedelmesen nyomott hangulat keletkezett közöttünk; már-már attól lehetett tartani, hogy a lemondás gondolata lesz úrrá a nyomozás táborában, midőn egy incidens újra felvillanyozta a töprengő lelkeket. Ugyanis, midőn a beszerzett bizonyítékok súlyát mérlegettük s azon tanakodtunk, hogy az őrizet alá vett egycékné közül kit, mennyiben terhel súlyosabb és kevésbé súlyos gyanu, egy őszbe vegyült, tőporódott alaku férfi jelent meg hivatlanul a szobában, hol a haditanácsot tartottuk és bizalmas fontoskodó hangon ravasz arczímikával értésünkre adta, hogy neki fontos közlendői lennének, de csak négyzsem között mondhatja el a dolgot. B. főhadnagy azonnal a szomszédaszobába vezette, hova én is követtem s biztató hangon szólt hozzám:

— No öreg, csak szaporán, ki vele, mit tud.

— Hát kérem én nyomába vezetném az urakat a bűnösnek, ha tudnám, hogy jó kézbe adom az ügyet.

B. főhadnagy ráncba szedte bozontos szemöldökét s olyan haragtól sugárzó szemekkel, mint mikor Jupiter szórja a villámokat, rá rivalg az öregre.

— Hát kend holmi pipogya embernek néz engem, hé! Azt mondom, hogy nincs magának már annyi hajaszála, a lány gazembernek én nyakába akasztottam a bőhérkötetet.

B. főhadnagy oly meggyőző és megfélemlítő taglejtéssel mondta ki ezen szavakat, hogy az öreg egészen elérzékenyült.

— No, no, tekintetes uram, nem is azért mondtam én azt, mintha nem bíznék meg az urban, de hát kérem szépen, mégis csak jó az embernek tudni, hogy kivel van dolga.

— Térjen a dologra.

— Sajnálom ezt a sok szenyedő embert, kiket az urak ittmarsasztottak, mert bizony mondom, ezek olyan ártatlanok, mint a ma született gyermek. A gyilkos nem itt van, hanem lent a P-i szőlőhegy körül, a fegyvert is megtalálhatják az urak, ha nagyon sietnek és ügyesen intézik a dolgot. Ma éjjel legyenek a P. szőlőhegy tövében, ott tanáznak a gyilkosok a prészház háta mögött a nagy gesztenyefa tövében. Csak siessenek, zajt ne csináljanak, gyalog menjenek, nehogy megneszeljék érkezésüket . . .

Az öreg őszintének látszó értelmes előadása és a nyomozás sikerének rózsás kilátásai annyira meghatották és elragadták B. főhadnagy lelkületét, hogy elboccsátotta az érdekes és siető embert, mielőtt nevét, lakását megkérdezte volna. De talán hiába is kérdezte volna. Az

ilyen besugók ritkán szokják elárulni kiletüket, mert nem igen bíznak a hatóság embereiben.

B. főhadnagy azonnal közölte a dolgot az ügyészszel, a vizsgálóbíróval, kik meglepetre hallgatták a főhadnagy előadását, a hozzá fűzött reménykedéseket és nagy lelkesedésükben elhatározták, hogy ők is részt vesznek az éjjeli kalandban. Hiszen ily érdekes szórakozás nem mindennap kínálkozik az ember életében. B. főhadnagy összeszedte a szolgálatlót kimerült esendőröket, felvillanyozta azok ernyedő testi, lelki erejét, kis számból álló járőrökre osztva, utba indította a falu különböző utcáin, hogy feltűnést ne keltsenek tömeges kivonulásukkal, de meghatározta a helyet, hol a járőröknek egyesülniök kell.

Kitűnő nyári est köszöntött ránk. Az égboltozat alig bírta tartani a ritka nagy számban megjelent csillagokat. A tiszta ózondus levegőt tele fűdővel szíva magunkba, haladtunk a kitérőtől ész felé, de alig mentünk 3-5 kilométer távolságra, meleg, déli szél kezdett fujdogálni, majd nehezebb borulat tűnt fel a láthatáron s mire az egyesülés helyére értünk, már olyan villámokkal vegyes zápor eső köszöntött ránk, hogy azt hitte volna az ember, közeledik a végétélet órája. Bőrig áztunk valamennyien. De azért nem lankadt a lelkesedésünk. Így értünk pokoli sötétségben, sártól, rossz időtől elcsigázva azon helyre, hol reményeink hajója horgonyzott. Itt B. főhadnagy a rendelkezésünkre álló esendőrökből egy nagy kört alakított, melylyel körülhálózta a kis szőlőhegyet, majd szorosabbra, mind szorosabbra vonta össze a vasgyűrűt; ezen menetelés már a szőlőhegy cserjékkel borított, esőtől mélyen átázott agyagtalaján történt, mi a hosszu ut fáradalmi után ördögi kis mulatság volt.

Igy jutottunk el — sok hányattatás után — a nagy gesztenyefa körébe, hol már úgy szomjaztunk az eredményt, mint a prédáján nagy küzdelem után győzedelmeskedő tigris az első vért. Leszállásba helyezkedtünk, hogy a helyzetet tisztán megfigyelhessük, bár az ég csatornáit még mindig kegyetlenül öntötték nyakunk közé az esőt. Csaknem virradtig figyeltük így az állapotokat, másféle neszt nem hallva, mint a villámok csattogását. Pitymallatkor átkutattuk a gesztenyefa környékét, a prészházat, megkapartuk a tövét minden kis bozottnak, de halandó lelket nem találtunk sehol.

Szomoruan, lehorgasztott fővel tértünk haza ezen kedélyes kirándulásból, sohase tudva meg, vajjon becsapatásnak lettünk-e áldozatává, vagy a rossz idő hiúsította meg vállalkozásunk sikerét . . .

B. főhadnagy vezetése alatt pár napon át még folytattuk a nyomozást, minek folyama alatt a környékbeli falvakban értesültem, hogy a gyilkosságot megelőző éjjel egy helyen az éléskamrát ismeretlen hentes feltörte s onnan kenyert, tejet, tojást, füstölt tuszt lopott, más

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

I. Irta dr. Guthli Soma. Eddig a következő kötetek jelentek meg: I. A vén kopó. II. Villágvárosi bűnök. III. Tuzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajgó alatt: V. Az urnonok világa. VI. Híres szélhámosok. VII. Tuzár külföldi sikerei. VIII. Gyanusz ezisztenciák. IX. Milt történetek a föld alatt? X. Modern betyárok. — Minden kötet 200 oldal terjedelmű. — Megrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TARSÁ könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Nagy képes-könyv- és kép-ábragyűjtemény és bérm.

Ára kötetenként csak 2 kor. A teljes 10 kötetből álló sorozat 20 K. —

helyen meg a sertésből akartak sertéseket lopni, de a gazda a zajra felébredvén, lármát csapott s a tettesek elmenekültek. Ezen körülményre felhívtam B. főhadnagy figyelmét is; hangsúlyoztam, hogy közeli vidékről való orrvadás nem szokott magával elelmi szert vinni s tilos erdőben étkezni; különben is gyakori eset volt abban az időben, hogy vándor tolvajok a dunántul felső részeiben lopott sertést, szarvasmarhát a Dráván át Szlavóniába hajtották s ott adták el, viszont a Szlavóniában lopott jószágot nagykanizsai, zalaegerszegi vásáron értékesítették. A cserkészuten levő vértócsa közelében talált tojáshulladékok és egyéb tárgyak, a környéken azon időben elkövetett lopásokkal s a leirt viszonyokkal egybevetve, valószínűvé teszik azon feltevést, hogy azon a helyen ilyen vándor tolvajok tanyázhattak, bevándor az éjet, mikor ismét szerencsét próbálhatnak; éppen nincs kizárva tehát, hogy K. földbirtokos egy ily tolvajtársaságra bukkant s azokkal tüzött össze.

Azonban B. főhadnagy minden érvelésem daczára megmaradt azon álláspontja mellett, hogy a tetteseket csakis vadorzók körében kell keresni, bár e tekintetben a nyomozás talaja már csaknem egészen kimerült, kétségtelenül terhelő bizonyítékokat azonban a legnagyobb fáradozás daczára sem sikerült beszerezni; pedig B. főhadnagy a siker érdekében fenéig kiaknáztá a régi szolgálati utasítás és bünyádi perrendtartás minden kigondolható előnyeit és rengeteg erőfeszítést fejtett ki, hogy alapos bizonyítékokat szerezzen be s a gyanúsítottakat beismerésre bírja. De nem ment sehogysa a dolog.

A gyanúsítottakat minden bizonyítékunkat félelmetes módon kiforgatták ártalmas formájukból és következetesen tagadásban voltak. Végre B. főhadnagy két vadorzót, kikre aránylag a bizonyítékok legterhelőbbnek látszottak s kik a tett elkövetésének idejében alibijüket sem tudták elfogadhatóan igazolni, elfogott és az illetékes bíróságnak átadott, a többi őrizet alatt tartott egyént szabadon bocsátotta. Ekként a nyomozás be lénvén fejezve, az összpontosított legénységet őrsaikre visszaküldöttük és állomáshelyünkre bevonultunk.

Én azonban a nyomozás ezen eredményével sehogy sem voltam kibékülve. A nyomozás egész folyamata alatt azon szilárd meggyőződés érlelődött meg bennem, hogy téves nyomon jártunk s a tetteseket nem vadorzók, hanem vándor tolvajok körében kell keresni.

A beszerzett bizonyítékok értékét meg nagyon kevéssé becsültem, mert olyan bünjeleket, miket a nyomozás folyamán őrizet alatt vettünk, a vadorzók 90%-ánál mindig lehet találni.

Azért a bevonulás után nemsokára négy járőrt vezényeltem ki szakaszom legénységének legügyesebb, legtapasztaltabb, kellő helyi és személyi ismerettel bíró részéből; ezen járőrökkel azzal bízam meg, hogy K. földbirtokos meggyilkolása helyéről kiindulva, más-más irányban portyázzanak le a drávai átjárókig, utközben

óvatos, de a legszélesebb körű puhatólást foganatosítsák az iránt, hogy a gyilkosságot megelőző és követő időben operáltak-e ez irányban vándor tolvajok, ha igen, ezek kitudása és kézrekerítése érdekében kövessenek el minden lehető.

Csaknem két hét telt bele, míg a járőrök ezen feladatainkat megfelelték.

Ezen járőrök egyike bevonuláskor jelentette, hogy K. uraság meggyilkolását követő éjjel a gyilkosság helyétől déli irányban, mintegy 12 kilométer távolságban egy tanyáról tehenet loptak; ezen tolvajok menekülésének irányában nyomozva, utközben pásztorgyermekektől értesültek, hogy azon időtájban három embert láttak déli irányban haladni, kik egy tehenet vittek magukkal; ezen emberek közül egy magas, szőke legénynél lőfegyver, egy alacsony, barna legénynél lőfegyver és egy balta volt, a harmadik alacsony, idősebb ember — ki a tehenet vezette — szintén baltát vitt magával. Akadtak egy olyan pásztorgyermekre is, ki elmesélte, hogy midőn ezen három ember szálláson pihent, az egyik fegyver, minek keskeny, finom csőve volt, nagyon megtetszett neki, próbálgatta is, hogy kell vele lőni, de nagyon hamar elcsesett s úgy megütötte a körmét, hogy megkékült bele. Ezen nyomon haladtak déli irányban egészen J. községig, mely község abban az időben szomorú hírnévként örvendett. Talán a jegezőn, győgszerészen, egy pár földbirtokoson kívül nem volt benne becsületes ember. A ki nem volt tolvaj, az bizonyosan orgazda volt. A gazságok palástolásában rendkívül ősszertadó nép, de a pénzt mégis fölébe helyezi a tolvaj czimborabecsületnek. Itt már híre volt akkor, hogy néhai K. földbirtokos özvegye 1000 korona jutalmat tűzött ki annak, a ki e bünügyben a hatóságok nyomra vezet. Midőn a járőr a kisbírótól kérdézködött arról, hogy nem hajtottak-e a községbe vagy községen át tehenet a kérdéses időben, a kisbíró zápfőgára véve makrapipáját, rögtön közbeavatott:

— A gyilkosokat keressik, ugy-e? mondanék én valamit, de kemény a dió, azt az urak így ketteskén nem tudják feltörni. Jövő kedden itt nagy vásár lesz. Jöjjenek többen. Az őrmester ur is jöjjön el. Kint a határban keletnek, fél óra járásnyira ide, van egy üres szállás, ott várom kedden viradat előtt az őrmester urat. Erről a dologról addig több szó ne essék. Menjenek az urak innen mentül előbb, mert ittletük gyanut kelt.

A járőr ezzel bevonult az eredményt jelenteni.

Ezen adatok alapján azonnal engedélyt kértem a kerületi parancsnokságtól a nyomozás fonalának felvételére, összpontosítás elrendelésére — mert a nyomozás szerinte más szakaszok körletébe tolódott ki — s midőn az engedélyt megkaptam, megfelelő erővel J. község határába mentem, ott egy sűrű, járattan erdőben táborn utattem — nagyon elhibázott dolog lett volna e csendőrszáttal J. községbe bevonulni — s a járőr, a melyik az eddigi bűreket szerezte, magához véve, az éj sötét-

jének leple alatt a kitűzött időben az üres szálláson megjelentem.

A kisbíró már ott volt. Egyik csendőrral gyertyát gyújtattam, hogy az embert s a helyet, hová belépünk, megfigyelhessem, de a kisbíró kért, hogy oltsam el a gyertyát, mert baj lehet belőle. Elloptottam. A kisbíró megpödrörintette lelógó, nagy, szőke bajuszát s ravasz tekintetét rámszögezve így szólt:

— A tehenet, mit az urak keresnek, ma a vásáron meg lehet találni, de nem a gazdája fogja a kötelét, hanem egy himlőhelyes arcú gyermek, kinek vörös bőrtarisznya lesz a nyakába akasztva, két lábait, foltos fekete nadrágot visel, erről ráismerhetnek. Figyeljék meg az urak, hogy ki alkuszik a tehenre, de ne mutassák, hogy figyelik, mert ha észre veszik, hogy a csendőr érdeklődik irántuk, akkor aztán néhány percz mulva üthetik bittal a nyomát. Ha a tehenet eladja a gazdája, akkor ne bántásák, mert este kint a kertek aljában egy nagy diófa alatt áldomást iszik a ezimboráival; ha ügyesen csinálják a dolgot, ott meg lehet fogni valamennyit. Ha a tehenet nem tudják eladni, akkor már nehezebb lesz a helyzet, mert azt az egyet elfoghatják ugyan, de a társai megneszelik a dolgot s isten a megmondhatója, mikor teszik majd rá a kezüket. Mert nagy betyárak ám azok, kérem! Sok tehenet s más jószágot vásárltak (t. i. loptak) azok már életükben. Alighanem ezek küldték másvilágra K. uraságot is. Ugy hallottam a Jóska gyerektől (a kisbíró fia), hogy a fegyverből már pisztolyt csináltak; hogy hol van a pisztoly, nem tudom, majd csak előadják, ha megszorítják őket. Sokat tudnék én még, kérem; azt mondom, hogy ha az ur annyit tudna, mint én, rögtön kapitány-nak tennék meg; de most nem mondok többet; a ki sokat markol, keveset fog . . .

Mivel az idő már előrehaladt, a virradat veszélye fenyegetett, a kisbíró még némi részletkérdésekre adott felvilágosítás után eltávozott, hogy még sötétben haza érhessem, mert ott gyanus volt mindenki, a ki él.

A nagy nap hajnalán, hogy feltűnének ne keltek, csak nyolcz csendőrt küldtem le a vásárra, megfelelő utasítással ellátva; ezek is különböző helyen portyáztak, szemmel tartva a kitűzött célt.

Már alkonyodott, midőn egy járőr hírül hozta, hogy a tehenét eladták, a vevőt a tehénnel utasításon értelmében egy járőr megfelelő távolból nyomon követte, hogy rá tehesse a kezét, midőn más irányú feladatunk teljesítésének már nem árthat.

A teljes sötétség beálltával csendőreimmel megszálltam a kertek alját; csaknem kézen kuszva haladtunk előre a vetések között, hogy észrevétlenül közelíthessük meg azt a diófát, hol az érdekes társaságot meglepni reméltük; alig voltunk már 150—200 lépésre a diófától, midőn pipák szikrázó tüzeit vetük észre, hangos beszélgetést, poharak csörgését hallottuk. Az eredmény mámorától megittasodott csendőreim a szükséges nyugalom és óvatosságról megfelelően, kissé fel-

egyeneseledtek kuszó helyzetükből és gyorsabb lépésben nyomultak előre, mi dübörgésszerű hangot csalt ki a földből; én már a közelség miatt sem szóval, sem jellel nem érvényesíthettem irányító befolyásomat, erre a hangra figyelmeslett a diófa alatt mulató társaság, egyik közülök felállott, körülnézett és elkiáltotta magát: «Tyű, az angyalát, zsandárok jönnek», mire a társaság otthagya kupát, pipát, poharat, szétrebrent, neki iramodott a közeli kerítéseknek, azokon tünemény-szerű gyorsasággal átugorva, a házak irányában eltűnt valamennyi. Mi tőlünk telhetőleg követtük őket s midőn az utolsó kerítéshez értünk, hol a menekülők eltűntek szemünk elől, körülvettem csendőreimmel egy jókora nagy területet, melyen sűrű galagonyabokrok között egy ház és más gazdasági épületek voltak s a terület alapos átkutatásához fogtunk. Kevés idő múlva egyik csendőröm szuronya egy sűrű galagonyabokrok között — melynek aljában a szuroonnyal keresélt — megakadt; a csendőr hangosan szólt, hogy itt lenni kell valakinek, mire több csendőr oda ugrott, a bokor alá markoltak, abban a pillanatban egy emberi alakot emeltek ki a bokor alól, ki fejét lehorgaszta, kezében kétesövű pisztolyt tartott. Midőn jól szemügyre vettem, úgy látszott, hogy azt az alacsony öregező embert sikerült elfogni, ki a pásztorgyermek leírása szerint a tehenet vezette. Nyomban lefűleltük, kijelentettem elfogását, megbilincseltettem a kitűnő szakmányt és erős őrizet alá vétetve, tovább kutattunk. Kint már nem találván senkit, a ház kutatásához fogtunk, ott már lefeküvé megtaláltam azt a magas, szőke legényt, kire a pásztorfiúk és kisbíró által adott személyleírás rá illet. Ebben a házban egy rovtott multu kanász lakott, kinek ez a legény szolgálatában állott. Őrizet alá vétettem. Akkor nyomban átkutatunk minden épületet, hogy valami bünyjelt találjunk, de ebbeli fáradozásunk ezáltal sikertelen maradt.

A harmadik legényt, ki a pásztorfiúk állítása szerint a tehen hajtásánál szintén jelen volt, nem találta meg.

A mint a két elfogott egyént a községházához vitettem, nemokára megérkezett a kérdéses tehen nyomába küldött járőr is, hozva a tehenet és azt az embert, ki azt a vásárran megvette. Midőn a tehenet az eredeti gazdája — kitől annak idején ellopták s kit ezen időre J. községbe hívtam, — sajátjának ismerte fel: nyomban az elfogott egyének kikérdezéséhez fogtam, kik a szokásos tolvajfurfang betartásával eleinte egymást sem akarták ismerni.

Azon egyén, ki a tehenet a vásárran megvette, annyit beismert, hogy azt 60 koronáért vásárolta járlat nélkül, de már nem emlékezett arra, hogy kitől vette, pedig a járőr megfigyelte alkudozásukat s emlékeztette, hogy az elfogottak között levő alacsony barna emberrel alkudozott. Kétnapi gondolkodás után azonban már visszatért az emlékező tehetsége, minnek folytán az elfogottakra nézve értékes terhelő adatok kerültek nap-

fényre. Míg a foglyok lélekemésztő kikérdezése napnap után folyamatban tartott, azalatt a hiányzó harmadik czimbora kézrekerítésére fordítottam az összpontosított legénység nagy részét. A nyomozást kiterjesztettem a Szalovoniáig terjedő nagy erdőségek egész területére, mert úgy értesültem, hogy ezen erdőségekben tartózkodik. Éjjelenként meglepettem az összes pásztorkunyhókat, nappal a legelésző nyájukat, falkákat; folyt ez a tetest-leket kimerítő hajtsa napokig, sőt hetekig eredmény nélkül. Már-már csüggedés fogta el lelkemet; részint a csüggedés, részint a kikérdezések rettenetesen fárasztó munkájától keletkezett kimerülés miatt egész éjjeleken át nem tudtam lehunyni szememet; egyszer aztán midőn egy gyötrelmesen átvirrasztott éjszaka után beköszöntött az üdítő hajnal: az ajtómon kopogást hallottam. Belépett Sz. őrmester és jelentette, hogy meghozta H. legényt a harmadik czimborát.

E pillanatban úgy éreztem magam, mint mikor az ember valamely veszélyes kínzó betegség forduló pontján esett át s a felgyógyulás üdítő reménye felvillanyszerzően bagyadt idegzetét. Csak katona mivoltom akadályozott meg abban, hogy lidércnyomástól felszabadult lelkem örömének érzékeny módon nem adott kifejezést.

Sz. őrmester nem a nyomozásra összpontosított legénység közül való volt. A szomszédos őrsökre küldött nyomozóparancsból értesült ezen haramia üldözéséről és önszorgalomból kutatta ki örskörletében a keresett egyén hollétét, kit egy burgonyaföldön a kapáló munkások között fedezett fel, hová az illető az általunk kutatott erdőségekből menekült.

Most már mind a három haramia a kezeim között volt, a nyomozás során sok terhelő adat mérült fel ellenük számtalan gaztett elkövetése tekintetében, de a nyomozás gerinczét képező gyilkosság ügyében még nem volt teljes bizonyíték. A fegyverek, balták előkerítése csak beismerés esetén volt remélhető, mert azokat a házkutatások során nem sikerült megtalálni, hollétükről a haramiákon kívül senki sem birt tudomással.

Az idő és szorgalom végre meghozta ezeket is. A gaz fiézők a beteken át tartó kikérdezések során sok ellenmondásba keveredtek egymással, minek súlyát már nem bírták soká. Mikor látták, hogy nem tudnak egyöntetűen hazudni s a tolvajfurfang talaja lassanként kisziklott lábaik alól, a legfátalabbnál megtörött a jég, a gyilkosság egyes részleteit kezdte beismerni; de eleinte csak úgy, mintha ő egész ártatlan volna a dologban s mintha nem ők akarták volna K. földbirtokost megölni, hanem az őket. Csak a jég megtörése volt felette nehéz. Később úgy ment a beismerés, mint a karikaesapás. A szembesítés meghozta a más két gonosztevő beismerését is. Aztán előkerültek a föld gyomrából a fegyverek, — egyik K. földbirtokosé, másik a tolvajoké — a balták, melyekkel a földbirtokost agyonverték és más sok-sok bűnjel, alig összeszámálható lopás, rablás, gyilkosságok elkövetéséből.

Ugy történt minden, a mint a tények logikájából előre megállapítottam. Ezek lopási kalandra rándultak ki — ki tudja hányszor már — délről észak felé. K. földbirtokos erdejében tartottak pihenőt s várták az éj beálltát. A földbirtokos rejték helyükön rájuk bukkant s midőn elbizakodottságában be akarta őket kisérni, a magas szöke legény a fegyvert hirtelen, észrevétlenül K. földbirtokos melléne szegezve elsütötte, a golyó a földbirtokos mellét átfúrta s midőn a lövés után a földbirtokos is lövésre emelte fegyverét, a másik két haramia hátulról baltákkal agyonverte. A pénz és ékszereket azért nem rabolták el, mert kocsizörgést hallván, féltek a meglepetéstől, fosztogatásra tehát nem volt idejük; a fegyvert azonban, mivel éppen kezügybe esett, magukkal vitték.

Látható ebből, hogy a nyomozó egyén leghököttesebbnek látszó feltevéseit is halomra döntik a cselekmény elkövetésekor meglepetésszerűleg felbukkanó körülmények. Mily ésszerűnek, mily helyesnek látszott a nyomozás kezdetén B. főhadnagy azon feltevése, hogy a tettesek nem lehetnek tolvajok, mert azok a pénz, ékszer is elrabolták volna. Igen ám, elrabolták volna, de ha erre nem volt idejük . . . Erre nem gondolt B. főhadnagy, s a látható, megállapítható tényekből levont következtetés csalhatatlanságába vetett megingathatlan bizalma szülte a téves irányú nyomozást.

Csendőrségi nyugdíjpótló egyesület.

Irta: K. csendőr.

A csendőrségi intézmény tagjai csak akkor felelhetnek meg magasas és felelősségteljes feladatuknak, ha kellő értelmiség mellett, a megfelelő elméleti és gyakorlati szakismeretekre tesznek szert és e mellett szolgálatuk teljesítésénél érett megfontolás, alapos tájékozottság és leleményesség vezet minden léptüket.

Csakhogy mindezt csupán a hosszú csendőrségi szolgálat érleli meg és épen az állandó létszámhullámszakasznak tudható be, hogy ezen fontos tulajdonságokkal csak gyéren találkozunk az intézménynél.

Úgy mint minden szakmában, nálunk is — sőt nálunk még fokozottabb mérvben — csakis a hosszú gyakorlat szüli a mestert. De ha a csendőr minden gondolata csak abban összpontosul, hogy miképpen meneküljön meg legrövidebb uton a testiülettől, akkor valóban nem csodálható, hogy a mesterekkel oly ritkán találkozunk.

Hogy mi az oka a nagy létszámhullámszakasznak, arra nehéz volna határozott választ adni. Az egyéni felfogás e tekintetben nagyon eltérő és a hány ember, annyi okot tud felsorolni. Azonban véleményem szerint a szomorú jelenség egyik igen fontos okát a nőstülés kérdése képezi. És e véleményemben nem tántorít meg egyik bajtársamnak e lapok hasábjain nem rég hangoztatott ezzel ellentétes érvelése sem; mert én úgy vagyok

Ugyane kép ugyanonnan rendes lencsével felvéve.

Az országház és környéke a gellérthegyi ezitadellától táveső-lencsével felvéve.

meggyőződve, hogy az emberi boldogság a családi tűzhely alapításában összpontosul és e tekintetben nem képezhet kivételt a csendőr sem.

Élő példaképpen felhozom azt a szegény favágó nap-számost, a kinek homlokára széles barázdákat szánt a nehéz gond és a ki korán reggeltől késő estig, gyakran munketlen, csikorgó hidegben végzi a fásasztó munkát, minket végeztével pedig az alig pislogó tűz fénye mellett, a boldogságtól sugárzó arcczal osztja meg gyermekeivel a száraz kenyeret.

A nősülés kérdését reformálni kellene, még pedig olyan irányban, hogy minden hosszabban szolgáló csendőrnek a családalapítás lehetővé tételek. Ha ez a reform megvalósul, akkor minden csendőr valóban élet-pályának fogja hivatását tekinteni és nem fogja, már családjára való tekintettel sem, a testületet oly könnyen elhagyni.

És ámbar, különösen a jövő évi költségvetésben felvett magasabb illetékekkel a csendőr megélhetését eléggé biztosítottnak látom, mégis a jövő gondjainak megkönnyítésére a reformmal karöltve, egy másik igen fontos intézmény megvalósítását is szükségesnek tartanám.

A csendőr ugyanis, ha illetékeiből meg is élhet tisztességesen, különösen családalapítás esetében, alig lesz azon helyzetben, hogy aggkorára valamit félre is rakjon. Pedig éppen abból a szempontból, hogy a csendőr minél tovább megmaradjon a testület kötelékében, rendkívüli horderővel bír annak tudata, hogy a majdan bekövetkező szolgálathéptelenség esetében maga és családja a nélkülözésektől megóva legyen.

A jelenlegi nyugdíjtörvény e tekintetben egyáltalában nem nyújt garanciát, sőt ha a tervezett új nyugdíjtörvény is megvalósul még a legkedvezőbb megoldást is remélve, sem várható olyan kedvező intézkedés, mely különösen a családos csendőr terhes gondját teljesen eloszlassa.

Szükséges tehát, hogy mi magunk egyetértő munkássággal lássunk hozzá jövőnk megalapításához. Ezt pedig egy nyugdíjpótló-egyesület létesítésével tehetjük. Egy olyan intézetet kell létesítenünk, mely a testületből felülvizsgálat után távozó egyéneknek az alapszabályok szerint meghatározott nyugdíjpótlékot ad, a testület elhalt tagjának özvegyeit és árváit pedig megállapított segélyben részesíti.

Egy ilyen egyesület létesítése nem is kívánna a testület tagjaitól valami rendkívüli anyagi áldozatot.

Szükséges volna mindenképp a megfelelő alaptőke megteremtése. Ez a felvételi díjakkól volna megszerzhető. Az egyesület minden tagja ugyanis a beiratkozás alkalmával a fizetési fokozathoz mért felvételi díjat fizetne, mely a csendőrt egyszersmindenkorra körülbelül 4 korona 50 fillérrel terhelné meg és a mely felvételi díjakkól, a mult évi zsekönnyben feltüntetett létszámot véve alapul, 57,216 koronát kitevő alaptőké gyulne össze. Ez az alaptőke természetesen az újonnan belépők befizetéseivel állandóan gyarapodna. Ezenkívül

minden tag szintén a fizetési fokozatnak megfelelő rendszer havi járulékot fizetne. Ez a csendőrt havi 2 koronával terhelné és az egyesületnek, a fent megnevezett létszám szerint évi 343,216 korona jövedelmet biztosítana.

További bevételeit képeznék az egyesületnek a testület azon régebben szolgáló tagjainak befizetési, kik visszamenőleg óhajtanák a nyugdíjpótlékot maguknak biztosítani és ennek megfelelő utánfizetéseket eszközölnének, még pedig az illeték súlyosabb megterheltetése nélkül.

Ilyen módon az egyesület igen jelentékeny tőkével és jövedelemmel rendelkezvén, tagjainak az alapszabályszerűleg megállapítandó nyugdíjpótlékot biztosan kifizethetné.

És mind ezt elérhetjük nagyobb megterheltetésünk nélkül. Mert az a 2 korona havi befizetés bizonyára alig nevezhető megterheltetésnek, midőn arról van szó, hogy ezzel a csekély áldozattal munkahéptelenségünk esetere a magunk és esetleg családnak nyugodt megélhetését biztosítjuk. Ez a két korona nem teher, hanem biztos befektetés, mely busás kamatokat hajt és megadja majd mindnyájunknak a megbecsülhetetlen értékű megnyugvást, hogy aggkorunkban meg leszünk kímélve a nélkülözéstől.

Ezt a két reformot, a nősülés megkönnyítését és a nyugdíjpótló-egyesület felállítását kellene mielőbb megvalósítani és akkor nem lesz állandó létszámuhullzás, hanem minden csendőr örvideni fog, hogy addig, míg testi ereje bírja, megmaradhat a testület kötelékében. Akkor a csendőr ambícióval és teljes odaadással él majd hivatásának és teljes odaadással fog arra törekedni, hogy ismereteit és érdemeit gyarapítva, az intézmény kebelében előhaladást találjon.

Ha ez eszméknek sikerül arra hivatott előjáróink jóindulatát is megnyerni, biztosan remélem, hogy azok mielőbb megvalósulnak, mely esetben ránk és intézményünkre csakhamar beáll a szebb hajnal hasadása.

KÉPÜNKHÖZ.

Fényképezés a távcső-lencsével.

A fényképezés terén folytonos a haladás és alig szünetek a meglepetések, mit a szakértők e téren kísérleteikkel okoznak. Egyik újabb vívmánya a fényképezésnek a távcső-lencsével való fotografálás, mely bámulatos hűséggel és plasztikával adja vissza a lefényképezett tárgyknak a fényképezés helyéről szabad szemmel alig látható minden legkisebb részletét. Ezen új módszer szerint készült az országház és környékének mai számunkban bemutatott képe, melyhez összehasonlításlul fent a jobb sarokban ugyancsak az országháznak rendes lencsével felvett képét mutatjuk.

HIREK.

Megszurt őrsvezető. Hunyadmegye Boicza közlőben december 14-én éjjel az ottani nagy vendéglőben egy Gróza nevű bányász, Rusznyák, boiczai kereskedőt késsel megtámadta és leszúrással fenyegette. Az éppen ott jelen volt Csokónyi őrsvezető, boiczai őrsparancsnok a vérengzést megakadályozandó, kardosan szolgálatilag fellépett és Grózáat a közösi eljáráshoz elővezetni akarta. Gróza, elővezetése közben az őrsvezetőt baloldalán megszúrta s rajta sulyos, de nem életveszélyes sérülést ejtett. A sérült az őrsön ápolás alá vétettet, a tettes pedig a bűnjellel együtt a bíróságnak átadatott.

Egy iparvasut megrongálása. A hunyadmegyei Romosz helyi község határában levő, a Kohn János és fia, szásvárosi közeg tulajdonát képező iparvasut vágányait, december 1-én este, ismeretlen tettesek 12 méternyi hosszúságban felszaggatták és a talpfákat félredobták, minek következtében az ott elhaladó tehervonat kiskilott és a kocsi fékjei összetörték, két kocsi pedig nagyobb mérvben megrongálódott. Emberben kár nem esett. Az ismeretlen merénylők elleni nyomozást Bitai Tamás járásörmester 15 csendőrral erőlyesen folytatja.

Gyilkosság a román határszélén. Furdúj János, teknővájó cigány, Hunyadmegye liveányi lakos, ez évi május 29-én több társával az Ogrindu havas melletti romániai erdőrezsbe ment teknőt készíteni, mely alkalommal őt és társait román alattvalók megtámadták, Furdujt elfogták, míg társai elmenekültek. Miután Furduj nem került elő, utána úgy a szurdukszoros, mint a romániai bombesti csendőrség által a nyomozás bevezettetett, a mely azonban eredménytelen maradt. Folyó hó 1-én a bombesti román őrs egy névtelen levelet kapott, melynek írója arról értesíti a csendőrséget, hogy Furdujt, Glancz János bombesti lakos gyilkolta meg. E feljelentés alapján a román csendőrség Glanczot elfogta, ki hosszas tagadás után beismerte, hogy Furdujt ő gyilkolta meg, és pedig azért, mert a román területen teknőt készített, a hullát pedig magyar területen elásta. A meggyilkolt Furduj hullája a szurdukszoros őrserélyes nyomozása daczára sem volt ez ideig feltalálható.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gőz és villamosság. A különösen műszaki térer óriási léptekkel haladó mai világban úgy beszélnék imitt-amott a gőzről, mint nemskóra feledésbe kerülő erőről. De nincs így. Most pl. verseny volt a gőz és a villamosság közt s ebben a nagy versenyben a gőz lett a győztes. A New-Jerseyen levő Claytonban rendezték a versenyt. Fogadtak erősen, persze legtöbben a villamosság győzelmére. Két nagyobb és két kisebb gőz, illetve villamos mozdony versenyzett egymással s a fődolog az volt a sebesség kifejtésén kívül, hogy a Franklin-ville mellett levő szédületes kanyarodóban melyik bir nagyobb sebességgel elhaladni. A gőzjárás 144-85 kilométeres

sebességgel haladt át a kanyarulatban. Draughty mérnök vezette, szemén automobil szemüveggel. Az óránkinti sebesség 143-9 km. volt, mindjárt az elindulásnál eltűnt a nézősereg szeme elől. A villamos mozdonynak 100 001 számú és 1940 mm. súlyú, 1200 lóerős gepe volt. Átlagos sebessége 111 km. volt, de ment 133-9 kilométerrel is.

Milyen legyen a lakás? E nevezetes kérdés egyik legfontosabb részét a képezi: milyen talajon épült a lakóház. A homokos vagy kövecess talaj a legmegfelelőbb, mert a legszárabb.

A mi a fekvését illeti, legjobb napos, szabad helyen épült házban lakni. Nagyon sok fa ne legyen a ház közelében, hanem inkább kissé távol az épülettől. Hálószobának mindenesetre olyan szobát kell kijelölni, a mely reggel kapja a napot. Újabb házakban is sokszor nem fordítanak elég gondot az éléskamra helyes megválasztására. Pedig nagyon fontos dolog, hogy északi fekvésű, hűvös, világos és jól szellőztethető legyen. Az éléskamra ablakának legyfogyó hálóval kell ellátva lennie, mert újabb tapasztalatok szerint a légy a betegszobából különféle betegség csiráit hozza magával s az élelmiszert megfertőzi. Ma már nemcsak a kórházakban, hanem minden modern lakóházban kerülük a kárpitnak, a szőnyegnek és szövettel bevont, kipárnázott bútornak használatát. S a ki az egészségét előbbrevalonak tartja a disznól, annak nem is kell magyarázni, hogy a hálószoba minél egyszerűbb és minél könnyebben tisztán tartható legyen. A régi sallang csak arra való, hogy port és piszkot, sőt néha kártekonny bogarat neveljen. Nemrégiben valaki Londonban kirakattá szalonjából az összes bútorokat, mert hosszabb idő óta valami kiállhatatlan szagot érzett. Ekkor tudta meg, hogy a kellemetlen szagot a szék és a pamlag kipárnázására használt anyag terjesztette. A falat úgy kell befesteni, hogy könnyen mosható legyen. Tapasztalás szerint a zöld szín a legkellemesebb, míg a vörös árt a szemnek. Igen jó szín még a fehér és a krém. A képet úgy kell fölakasztani, hogy a ráma hátsó oldala teljesen a falhoz tapadjon, mert így a kép mögött nem gyűlik meg a por.

Az érverések száma. Még egyformán egészséges embernél is nagyon eltérő az érverések száma. Az orvosok két általános irányú szabályt állapítottak meg, a melyet azonban egyes élettani rendellenességek esetleg nagyban befolyásolhatnak. E két törvény szerint a nő érverése mindig gyorsabb, mint a férfié, másrészt a pulzus az ember születésétől fogva haláláig fokozatosan lassabbban ver. Ez annyira biztos és törvényszerű tünét, hogy minden mástól eltekintve, egyedül a pulzus-ütés számából meg lehet állapítani az ember életkorát. Az újszülött füccsesemő érverése perczenként 150, a leányé 160. Négyöt éves korában a fiúgyermek pulzusa 100-at, a leánykéé 110-et ver. Ifjaknál a férfi érverése 90, a fejlett hajadoné 95. Erejének teljében a férfi és nő pulzusa 75, illetőleg 80-at ver. Eltöbb korban e számok 50 és 60-ra redukálódnak. Az, hogy az érverés 50 alá szálljon öreg férfiaknál, sokkal gyakoribb, mint nőknél. Előfordul természetesen, hogy máskülönbön vasegészségű emberekkel is néha feltűnő rendellenességek jelentkeznek az egészség tekintetében. Így például Napoleonnak, a ki pedig egész életén át oly egészséges volt, mint a makk, — csak 44-et vert a pulzusa. Az orvosok megfigyelése szerint előfordult, hogy egy 87 éves embernek érverése csak 30, sőt néha 27 volt s emellett még két esztendőig élt az illető a legjobb egészségben.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

A csendőr karácsonya. Elkésvé érkezett; közelebről levetünk írunk.

T. őrsvezető. A forgalmon kívül helyezett 10 koronás bankjegyek azon állítással való tulajadása, hogy az még forgalomban van, a család kriteriumát megállapító ravasz fondorlatot magában foglalja, tehát csalást képez.

K. D. A kihágásokról szóló magyar büntető törvénykönyv 115. §-a csak a községben vagy annak közelében lövöldözést — értsd alatta a czéltalan lövöldözést — tiltja, tehát az őrs kertjében kárttevő idegen kutya, ha annak kártevése másképp meg nem akadályozható, mint kártékony állat, arra alkalmas fegyverrel kell elővigyázati mellett lelőtetni.

N. őrsvezető. 1. Ha egy lopási esetről két tettes van, akkor a tevékenységi kimutatásban helyesen van feltüntetve az előfordult eset száma 1.-a, a kiderített eset 1.-a, feljelentett egyén száma pedig 2 vel. 2. A csendőrségi lexikon II. kiadása értesülésünk szerint a tavasszal jelenik meg.

P. P. Kérdésére az 1883. XX. t.-cz. (A vadászatról) 2. §-ában és az 1883. XXIII. t. cz. (A fegyverdaróról és vadászati adóról) 5. és 6. §-ában megtalálja a választ.

Kov. J. Az őrs a főzőnő után a törvény értelmében kereseti, betegpótlási és utadót köteles fizetni.

K. csendőr. Az üresedésbe jutó határrendőri állásokra a belügyminiszterium pályázatot szokott hirdetni, kisorjeggyel figyelemmel lapunk «Pályázatok» rovatát ott meg fogja találni a szükséges tudnivalókat is.

H. G. 114. rangszámmal a jelöltek listájába fel van véve.

F. I. őrmester. A nős őrsparancsnok az őrsirodát az általa élvezett fűtési és világítási átalányból — akár vesz részt a közétkezésben, akár nem — fűtteni és világíttatni köteles.

G. E. Schyver van Schvez nevű tiszt a m. kir. honvédség állományában nem szolgál.

Ö. Gy. Négy elemi osztályt végzett fiát a hadapródiskolába nem veszik fel, mert az oda való felvételnél 14 éves életkor és négy középiskolai osztálynak sikeres elvégzése képezi a feltételt. Így tehát a dolog csak négy év múlva lesz aktuális. A pályázati hirdetmény, a melyben minden szükséges tudnivalót is megtalál, a honvédségi rendelteti közlönyben minden tavasszal megszokott jelenni, kisorjeggyel figyelemmel. Fia különben a katonai nevelő intézetekbe állami alapítványos, tehát díjmentes helyekre leendő felvételre, a polgári egyének gyermekeivel szemben elsőbbséggel bír. A bélyeget alapunk javára bevételtek.

B. L. A téli csizmánok téli időben az őrsön való viselése a szabályt ugyan nem, de a józólést igen is sérti, a jégpatkó pedig nemcsak a józólést — mivel minden csendőrnek bírnia kell — hanem az őrs padlóját is sérti sőt egyenesen rongálja is. Nyugodjon tehát bele, hogy különösen az utóbbinak otthon való viselését az önnél jobb észlelés bíró őrsparancsnok, önnék — egész helyesen — megtiltotta.

L. J. Miután ön, kérdéseiből ítélve, amenny is elegendő szabadidővel rendelkezik, vegye elő a büntetőtörvénykönyvet és annak gondos áttekintése után megfogja találni hozzánk intézett 11 kérdésére a választ.

P. Gy. 1. Azt a könyvet bármelyik könyvkereskedésben megrendelheti, de természetesen nem olyat, mely külön katonai czélra készült volna, mert a műveltséget nem lehet katonailag és polgárilag osztályozni. 2. Sorsjegye nem lett kihuzva. 3. Czekeket nem ajánlhatunk.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsfelállítás.

A hontmegyei korponai járásban fekvő Csábrákváróköz községben 1 őrmester és 4 csendőrrel felállított új őrs 1907. évi december 14-ével szolgálati működését megkezdte.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi december hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Baló Rezső őrnagynak, a VII. sz. csendőrkerület másodtörzstisztjének, mint egészségi okokból szabadárgolttnak, jelen szolgálati alkalmazása alóli felmentése mellett, létszámon felül való vezetését legkegyelmesebben ehrendelni méltóztatott.

Áthelyeztetettek:

1908. évi január hó 1-ével.

Szinyi Árpád, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli I. osztályú százados, kecskeméti szárnyparancsnok, a brassói VII. számú csendőrkerület törzshez.

Wachsmann Vilmos, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli II. osztályú százados, a nagyszabeni 1. szakasz parancsnoka, szárnyparancsnoki minőségben, a III. számú csendőrkerületbe, Kecskemétre.

Gödölvy Elemér, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a székesfehérvári 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben, a VII. számú csendőrkerületbe, a nagyszabeni 1. szakasz parancsnokául.

Bezerédi Titusz, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, pancsovai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerületbe, a székesfehérvári 2. szakasz parancsnokául.

Vlaszaty Béla, III. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, a budapesti 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben, a II. számú csendőrkerületbe, Pancsovára.

Kétegyházi Kirileszku Gyula, II. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, nagyikindai szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a IV. számú csendőrkerületbe, Lőcsére.

Glaz Ödön, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, löcsei szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a III. számú csendőrkerületbe, a budapesti 2. szakasz parancsnokául; végül

Gyapay Miklós, VI. sz. csendőrkerületbeli hadapród-

NICK CARTER
AMERIKA LEGNAGYOBB DETEKTIVJE!

Az eddig megjelent legérdekesebb detektívelbeszélések, melyek Nick Carter a legzenéülisabb amerikai detektívnak átél kalandjait tartalmazzák. Ezen legérdekesebb bűneseteket és azoknak részletes nyomozásait Nick Carter maga beszéli el. — Ár 15 krajczár. Kapható mindenütt és a kiadóban

STOKOVSKY és MIKOLÁSY Budapest, Király-u. 13.

tiszthelyettes, a szombathelyi 2. szakasz ideiglenes parancsnoka, a II. számú csendőrkerületbe, a nagykikindai szakasz ideiglenes parancsnokául.

Kinevezetett:

1907 december hó 1-ével:

Bokor György őrmester, a IV. számú csendőrkerület állományában *járásőrmesterré*.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Baumholzer* Dávid járásőrmester, *Nagy Ferenc* I. őrmester, *Kiss Gyula* őrsvezető, *Konczos József*, *Balog Antal* és *Böröczk József* címzetes őrsvezetők, a folyó évben lefolyt pécsi országos kiállításnál a közrend, a személy- és vagyonbiztonság fenntartása körül kifejtett hasznos működésükért és a kiállításhoz vezényelt legénységnek helyes vezetése és ezélirányos befolyásolásáért.

Nagy Péter, *Horváth József* V. címzetes őrmesterek, *Hantal József* és *Takács János* I. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt, de különösen a mult és folyó évben a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért, valamint őrseiknek helyes vezetése és példás magaviseletükért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Boér Sándor* cz. őrmester, a felsőpárii őrsön, őrsparancsnoki minőségben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért, a fegyelem helyes kezelése, továbbá alárendeltjeinek czéltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Klamer György cz. őrmester egy többszörös betörőnek hosszas és fáradságos nyomozása során történt kézrekerítése, elfogása és a bűnjelek megszerzése körül kifejtett példás és kiváló tevékenysége, buzgalma és odaadásáért.

Mike Gáspár csendőr, mert egy többszörös betörőnek hosszas és fáradságos nyomozása során történt kézrekerítése, elfogása és a bűnjelek megszerzése körül őrsparancsnokát teljes buzgalom és odaadással támogatta.

Dézi György és *Weisz Albert* csendőrök, Hunyad- és Szeben vármegye területén elkövetett 16 lopási bűnesetnek hosszas és fáradságos nyomozása során történt kiderítése, a tettesek elfogása és a bűnjelek megszerzése és biztosítása körül kifejtett kiváló tevékenységükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Buzsika Ferencz*, *Rócz Pál*, *Takács Ferencz* csend-

őrök, *Herman István* cz. őrsv., *Skrilecz János* csendőr cz. őrsv., *Kocsis János* csendőr, *Agoston János* I., *Bedő János* II., *Fekete István* II., *Vas Lajos* cz. őrsvezetők, *Árvai János*, *Csüllag Ferencz*, csendőr cz. őrsvezetők, *Bodri István*, *Kóbor István*, *Ráth János* csendőrök, *Németh István* X. csendőr cz. őrsv., *Simon József* I. csendőr, *Kövi Pál*, *Krisztyán István* csendőrök, *Cziglár Mátyas* cz. őrsv., *Sírkány Dénes* csendőr cz. őrsv., *Török Sándor* csendőr, *Kovács István* II. cz. őrsv., *Nagy Lajos* V. csendőr cz. őrsv., *Pécsa István* csendőr, *Péter János* csendőr, a folyó évben Pécsen lefolyt országos kiállításnál a közrend, személy- és vagyonbiztonság fenntartása körül kifejtett hasznos szolgálataikért; végül

a m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Tóth Lajos* csendőr, 16 lopási bűnesetnek kiderítésében, a tettesek elfogása és a bűnjelek biztosítása körül járőrvezetőjének hathatós támogatásáért.

Járőrvetetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: *Karvanszki Géza*, *Csere István*, *Daszavics Sándor*, *Támpa Sándor*, *Gergely József*, *Demeter János*, *Bodnár Sándor* Pál, *Szilágyi Lajos*, *Dél József*, *Radó József*, *Szilágyi Illés*, *Román Mihály*, *Demes Antal*, *Bányai János*, *Szeibel Pál*, *Scabó Benjámín*, *Kosztá Vazul*, *Tinkó János*, *Hajtló György*, *Magyar Károly*, *Lesztán Mihály*, *Sánta Benedek*, *Kölszvári Pál*, *Kocsis József*, *Vincze Lajos*, *Nobik József*, *Bátori István*, *Jaczura György* és *Treitli László* csendőrök.

PÁLYAZATOK.

Egy hivatszolgai állás a pozsonyi fővámbivatálnál, esetleg a pozsonyi pénzügyigazgatóság kerületében más- hol. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 255 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1908. évi január hó 10-ig.

Egy szolgai állás a budapesti tudományegyetemen. Fizetés pótlékkal 700 kor. Lakpénz pótlékkal 300 kor. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás. Asztalos mesterségben való jártasság. Kérvények a budapesti tudományegyetem rectoránál jan. 6-ig.

Egy hivatszolgai állás a váci járásbíroságnál. Fizetés pótlékkal 600 kor. Szabályszerű lakpénz és 60 korona lakpénzpótlék vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pest-vidéki kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi január 3-ig.

Magyarnak Pécsi! — Németnek Bécsi!

A szolgálat érdeke

is megkivánja a pontos órát. Legnagyobb választék a legfontosabb órákról és divatos ékszerekről képes árjegyzékben, melyet ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki ezen lapra hivatkozik.
SCHÖNWALD IMRE, PÉCS, órásmest. és ékszergy.

Egy hivatalozgalmi állás a temeskubini járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlék-kal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a fehértemplomi kir. törvényszék elnökehez 1908 jan. 4-ig.

Egy központi, illetve járási irnoki és egy árvaszék-i iktatói és irnoki állás Csikvármegyénel. Fizetés iktatói állásnál 2000, irnoki állásnál 1400 kor. Lakpénz iktatói állásnál 420, irnoki állásnál 360 korona. Négy középiskolai osztály. Csik vármegye főispánjához címzett kérvények Csik vármegye alispánjához 1908. évi január 6-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendele-

tek) 1907 évi 14. számában 3833/eln. sz. alatt közzét-tett körrendelete irányadó.

Egy hivatalozgalmi állás a pozsonyi fővámhivatal-nál, esetleg a pozsonyi pénzügyigazgatóság kerületében máshol. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlék-kal 255 kor. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi pénzügy-igazgatósághoz 1908 jan. 10-ig.

Egy irnoki állás a sümegi kir. járásbíró-ságnál. Fize-tés pótlékkal 1400 kor. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a zalaegerszegi törvényszék elnöké-hoz 1908. évi jan. 2-ig.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

A vonatok indulása Budapest keleti p. u.-ról.
Érvényes 1907 október hó 1-től.

Délélt				Délután			
vonal-szám	óra	perc	vonat név	vonal-szám	óra	perc	vonat név
28	6 15	szv.	(Nagy-Kanizsa, Triest)	18	12 05	szv.	Bieske
1502	7 00	gyv.	Kassa, Csorba	610	12 20	»	Arad, Tóts, Brassó
906	7 00	»	Újvidék, Zimony	8	12 30	»	Szombathely, Wien
802	7 15	szv.	Rutka, Paprá, Páks	310	12 35	»	Hatvan
908	7 15	szv.	Belgrad, Bród	320	1 30	»	Gödöllő
604	7 25	gyv.	(Gyulafejtér, Nagyszeben, Kolozsvár, Tóts, Máramarossziget)	1304	1 50	gyv.	(Nagy-Kanizsa, Szaládka, Bannahrad)
1802	7 30	»	Fehring, Graz, Triest	404	2 15	»	Wien, Páris
10	7 35	szv.	Wien, Graz, Sopron	20	2 25	szv.	Kassa, Lengyel
402	7 40	gyv.	(Szerecsen, Lemberg, Máramarossziget)	312	2 35	szv.	(Kölközvár, Tóts, Szatmár-Németi)
318	7 45	szv.	Gödöllő	504	2 35	gyv.	Kölközvár, Tóts, Szatmár-Németi)
1002	7 50	gyv.	Zágráb, Fiume, Torino, Roma, Pécs, Vinkovce	510	2 40	szv.	Gödöllő
606	8 00	szv.	Arad, Brassó	326	2 50	»	(Pács, Buzák, Narajev, Zágráb)
1005	8 10	»	Kassa, Csorba	1902	3 00	gyv.	(Bosznóbród, Belgrad, Konstantinápoly, Páks)
1006	8 20	»	Zágráb, Fiume, Pécs, Bród	904	3 20	gyv.	Rutka, Berlin
408	8 35	»	(Munkács, Mára-marossziget, Kolozsvár, Brassó, Máramarossziget, Stanslau)	22	4 20	szv.	Bizák, Nikkefélértár
306	9 00	»	Rutka, Berlin	6	5 10	gyv.	Győr, Sopron
2	9 20	gyv.	Wien, Sopron	322	5 20	szv.	Gödöllő
944	11 15	(szv.)	Kiskörös	308	5 45	»	Rutka, Berlin
				508	5 45	»	Kölközvár, Brassó
				314	6 25	»	Kiskörös
				914	6 30	»	(Zágráb, Fiume, Roma, Torino)
				1004	6 55	gyv.	(Máramarossziget, Stanslau)
				1706	7 05	szv.	(Stanslau, Győr, Triest)
				16	7 10	»	Gödöllő
				324	8 15	»	Hatvan
				514	8 25	»	Szolnok
				1510	8 45	»	Kassa, Csorba
				1912	9 00	»	Pécs, Bród
				502	9 15	gyv.	(Kölközvár, Bukarest, Stanslau)
				406	9 40	szv.	(Lemberg, Kassa, Máramarossziget)
				1306	9 40	»	Fehring, Graz, Triest
				608	10 10	»	Arad, Brassó
				910	10 10	»	Belgrad, Buzák, Sarajevó
				12	10 30	»	Wien, Páris
				1008	10 45	»	Zágráb, Fiume, Rutka, Szerecsen
				328	11 15	szv.	

1) Bezárlóg november 15-ig Baka-restől, azontul csak Brassótól közlekedik.
2) Csak hétköznapokon közlekedik.

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.
Délután.

330 7 00 szv. (Pécs)

A vonatok érkezése Budapest keleti p. u.-ra.
Érvényes 1907 október hó 1-től.

Délélt				Délután			
vonal-szám	óra	perc	vonat név	vonal-szám	óra	perc	vonat név
645	5 00	(szv.)	(Arad, Nagyvárad, Debreczen)	319	12 10	szv.	Gödöllő
327	5 20	szv.	Berlin, Rutka	600	12 25	»	(Brassó, Arad, Pispollány, Rutka)
1707	5 45	szv.	Stanslau, Mázmarossziget	301	12 40	gyv.	(Wien, Sopron, Szombathely)
909	5 50	»	Belgrad, Roszna-brod, Sarajevó	7	12 45	szv.	(Konstantinápoly, Belgrad, Sarajevó)
607	6 10	»	Brassó, Arad	903	1 00	gyv.	(Bukarest, J, Arad)
17	6 15	»	Bieske, Gyékényes	601	1 10	»	(Zágráb, Sarajevó, Szekes, Pécs)
405	6 35	»	(Lemberg, Kassa, Mára-marossziget)	1901	1 30	»	(Wien, Kolozsvár, Szatmár-Németi)
913	7 10	»	Wien, Triest	503	1 35	»	(London, Páris, Wien)
317	7 10	»	Gödöllő	1	1 45	»	Lemberg, Kassa
913	7 10	»	Kiskörös	1301	2 10	»	Graz, Fehring
507	7 20	»	Brassó, Kolozsvár	313	2 10	szv.	Szerecsen, Hatvan
1307	7 25	»	Graz, Fehring	401	2 15	»	Bieske
309	7 35	»	Hatvan	321	2 40	»	Gödöllő
1911	7 40	»	Páks, Bród, Eszék	15	6 35	»	Győr
501	7 50	gyv.	Bukarest, Brassó				(Brassó, Kolozsvár, Stanslau, Mára-marossziget)
1509	8 15	»	(Fiume, Zágráb, Csorba, Kassa)	505	6 40	»	Belgrad, Sarajevó
509	8 20	»	Szolnok	907	6 55	»	(Óbóberg, Rutka, Szerecsen)
311	8 45	»	Hatvan	3	7 10	szv.	Wien, Graz
1003	9 05	gyv.	(Torino, Roma, Fiume, Zágráb)	605	7 20	szv.	Brassó, Arad
13	9 20	szv.	Győr, Szekes-fehérvár	325	7 50	»	Gödöllő
307	9 45	»	Berlin, Rutka	1007	8 00	»	(Fiume, Zágráb, Bród, Pécs)
507	10 00	gyv.	Sopron, Győr	407	8 10	»	(Munkács, Mára-marossziget)
911	10 15	szv.	Szabadka	1507	8 50	»	Csorba, Kassa
21	10 35	»	(Triest, Nagy-Kanizsa)	303	9 10	gyv.	Berlin, Rutka
				1001	9 15	»	(Torino, Roma, Fiume, Zágráb, Vinkovce, Pécs)
				0	9 30	szv.	Wien, Graz, Triest
				603	9 35	gyv.	(Nagyszeben, Arad, Kolozsvár, Stanslau)
				1303	9 55	»	Graz, Fehring, Triest
				403	9 55	»	Lemberg, Munkács
				945	10 05	»	Mára-marossziget
				1503	10 20	»	Zimony, Újvidék
				323	10 50	szv.	Csorba, Kassa, Gödöllő

Bezárlóg november 15-ig Baka-restől, azontul csak Brassótól közlekedik.
3) Csak hétköznapokon közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.
330 7 00 szv. (Pécs)

Kényelmes
havi részletfizetésre
Képes hangszer-árjegyek ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvalak, cimzabalmok a legköltségteljes, leg-meggyártmányok.
Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!
Előzetes kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.
ELEK és TÁRSA
BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.